

Projekt

z dnia 4 stycznia 2019 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR .....
RADY GMINY CZERWONAK**

z dnia 17 stycznia 2019 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Czerwonak na 2019 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2018 r., poz. 994, poz. 1000, poz. 1349 i poz. 1432) i art. 4¹ ust. 1-2, 5 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 i poz. 2244) Rada Gminy stanowi, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czerwonak na 2019 rok stanowiący załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwala się Harmonogram realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czerwonak na 2019 rok stanowiący załącznik nr 2 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czerwonak.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2019 roku.

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr .....
Rady Gminy Czerwonak
z dnia 17 stycznia 2019 r.

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Czerwonak**

---

na 2019 rok

Spis treści

- I. Wprowadzenie
- II. Diagnoza problemu
- III. Cele programu
  - 1. Cel główny
  - 2. Cele szczegółowe
- IV. Zasady i źródła finansowania Programu
- V. Zakończenie

I. Wprowadzenie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czerwonak, wpisujący się w Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2020, został opracowany zgodnie z art. 4¹, ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 i poz. 2244).

Zgodnie z jej zapisem, (art. 4¹, ust. 1) prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Program uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020.

Przepisy lokalne dotyczące wykonywania zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- 1) Uchwała Nr 495/LIV/2018 Rady Gminy Czerwonak z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Czerwonak;
- 2) Zarządzenie Nr 24/2018 Wójta Gminy Czerwonak z dnia 23 stycznia 2018 r. w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwonaku;
- 3) Zarządzenie Nr 147/2017 Wójta Gminy Czerwonak z dnia 19 maja 2017 r. w sprawie Regulaminu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwonaku.

Przy opracowaniu Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czerwonak na 2019 rok uwzględnione zostały wskazówki wynikające z Rekomendacji Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2019 roku.

Program posiada pozytywną opinię Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwonaku.

II. Diagnoza problemu

Wśród różnych problemów społecznych w naszym kraju, te związane z alkoholem są jednymi z trudniejszych do rozwiązania. Wynika to przede wszystkim z ich rozmiarów, złożoności, a także kosztów społecznych i ekonomicznych, jakie ponoszą nie tylko osoby indywidualne, ale i całe społeczeństwo.

Szkód wyrządzonych przez alkohol nie przypisuje się wyłącznie osobom pijącym alkohol, lecz całej populacji, bowiem na szkody związane z alkoholem narażony jest każdy. Wśród szkód związanych z alkoholem znajdują się zarówno te jednostkowe (np. szkody zdrowotne występujące u osób pijących szkodliwie, zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym i emocjonalnym występujące u dzieci alkoholików), jak i te widziane z szerszej perspektywy (np. naruszenie prawa związane z alkoholem; sprzedaż alkoholu osobom niepełnoletnim).

Polityka profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy Czerwonak prowadzona jest zgodnie z kierunkami określonymi w niniejszym Programie, który jest kontynuacją działań w tym zakresie prowadzonych w latach poprzednich.

„Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych z nią związanych. W świetle nowoczesnej wiedzy uzależnienie od alkoholu jest chorobą wieloczynnikową, uszkadzającą funkcjonowanie człowieka w sferze somatycznej, psychologicznej, społecznej i duchowej” (źródło: Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych).

Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji (po nadciśnieniu i paleniu tytoniu), a ponad 60 różnych rodzajów chorób, urazów ma związek z alkoholem. Corocznie, z przyczyn bezpośrednio i pośrednio związanych z używaniem alkoholu, umiera w Polsce kilkanaście tysięcy osób, z czego połowa przypada na zgony spowodowane bezpośrednio piciem alkoholu. Efektem picia alkoholu przez kobiety w ciąży może być wystąpienie u dziecka alkoholowego zespołu płodowego (Fetal Alcohol Syndrome). Szacuje się, że każdego roku w Polsce rodzi się ok. 900 dzieci z pełnoobjawowym płodowym zespołem alkoholowym, ale aż dziesięć razy więcej dzieci ma rozmaite zaburzenia rozwojowe spowodowane alkoholem, klasyfikowane jako FAE (Fetal Alcohol Effects).

Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych szacuje, że populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych przedstawiają się następująco:

		W Polsce 38,6 mln	W mieście/gminie 25 tys. mieszk. (np. Gmina Czerwonak)
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 500 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 1 000 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 1 000 osób
Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	1 250-1 750 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 1 330 osób: dorosłych i dzieci

Źródło: www.parpa.pl

Gmina Czerwonak w liczbach:

obszar: 82,2 km²
 liczba mieszkańców: 26 301 osób (stan na 14.12.2018 r.)
 średnia gęstość zaludnienia: 318 osób/km²
 liczba wsi: 17
 liczba sołectw: 11
 liczba osiedli: 3

Źródło: Urząd Gminy w Czerwonaku

Strukturę terytorialną gminy Czerwonak tworzy 17 wsi: Annowo, Bolechowo, Bolechowo-Osiedle, Bolechówko, Czerwonak, Dębogóra, Kicin, Koziegłowy, Ludwikowo, Mielno, Miękowo, Owińska, Potasze, Promnice, Szlachęcin i Trzaskowo.

Na terenie gminy Czerwonak działają placówki oświatowe: 12 przedszkoli, 5 szkół podstawowych, 1 szkoła średnia oraz Ośrodek Szkolno-Wychowawczy dla Dzieci Niewidomych.

W poniższej tabeli przedstawiono wybrane obszary udzielania pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwonaku.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2014 rok		2016 rok		2018 rok	
	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób w rodzinach
Alkoholizm	58	153	41	119	13	33
Przemoc w rodzinie	54	191	82	280	67	225

Źródło: GOPS w Czerwonaku – stan na listopad 2018 r.

W poniższej tabeli przedstawiono dane otrzymane z Komisariatu Policji w Czerwonaku.

	2016 rok	2017 rok	2018 rok
Liczba nietrzeźwych osób	231	180	130
Liczba nieletnich nietrzeźwych	3	0	0
Liczba zatrzymań osób nietrzeźwych w celu wytrzeźwienia w pomieszczeniach policyjnych	68	101	36
Liczba osób nietrzeźwych przewiezionych do Izby Wytrzeźwień	103	4	60
Liczba osób nietrzeźwych przewiezionych do miejsca zamieszkania	35	32	22
Liczba osób nietrzeźwych przewiezionych do podmiotu leczniczego	25	43	12
Liczba założonych kart w ramach procedury Niebieskie Karty	6	47	33
Liczba wszczętych postępowań z art. 207 KK	6	20	20
Liczba osób nietrzeźwych kierujących pojazdami	25	20	6
Liczba mandatów za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	53	38	7

Źródło: Komisariat Policji w Czerwonaku – stan na listopad 2018

W poniższej tabeli przedstawiono dane otrzymane od Straży Gminnej w Czerwonaku.

	2018 rok
Liczba nietrzeźwych osób	27
Liczba nieletnich nietrzeźwych	0
Liczba osób nietrzeźwych przewiezionych do Izby Wytrzeźwień	18
Liczba osób nietrzeźwych przewiezionych do miejsca zamieszkania	8
Liczba osób nietrzeźwych przewiezionych do podmiotu leczniczego	1
Liczba mandatów za spożywanie alkoholu w miejscach publicznych	14

Źródło: Straż Gminna w Czerwonaku – stan na listopad 2018 r.

Do poradni Zespołu Lekarza Rodzinnego „Pro Familia” w Czerwonaku w 2018 roku zgłosiły się 82 osoby z zaburzeniami zdrowotnymi związanymi z nadużywaniem alkoholu.

Dostępność napojów alkoholowych:

Zgodnie z obowiązującą Uchwałą Nr 495/LIV/2018 Rady Gminy Czerwonak z dnia 23 sierpnia 2018 r. w sprawie zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych oraz ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Czerwonak, określono następujące limity zezwoleń na sprzedaż następujących rodzajów napojów alkoholowych:

1. przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży:
  - a) do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo – 50 zezwoleń,
(wg stanu na grudzień 2018 r. wydano 45 zezwoleń),
  - b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 50 zezwoleń,
(wg stanu na grudzień 2018 r. wydano 41 zezwoleń),
  - c) powyżej 18% zawartości alkoholu – 50 zezwoleń.
(wg stanu na grudzień 2018 r. wydano 43 zezwolenia),
2. przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży
  - a) do 4,5 % zawartości alkoholu oraz na piwo – 15 zezwoleń,
(wg stanu na grudzień 2018 r. wydano 13 zezwoleń),
  - b) powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa) – 15 zezwoleń,
(wg stanu na grudzień 2018 r. wydano 5 zezwoleń),
  - c) powyżej 18% zawartości alkoholu – 15 zezwoleń
(wg stanu na grudzień 2018 r. wydano 5 zezwoleń),

Ponadto, w 2018 roku, wydano 8 jednorazowych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (źródło: Urząd Gminy w Czerwonaku).

Uchwała Rady Gminy Czerwonak określiła odległość nie mniejszą niż 50 metrów (mierzoną według najkrótszej, powszechnie dostępnej drogi dojścia od progu najbliższego wejścia do lokalu) usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych od szkół, przedszkoli, ośrodków szkolno-wychowawczych, zakładów karnych, obiektów kultu religijnego.

W 2016 roku na zlecenie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czerwonaku przeprowadzone zostały badania, których celem było zdiagnozowanie skali lokalnych zagrożeń społecznych w środowisku osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży w gminie. Badania obejmowały diagnozę najistotniejszych problemów społecznych,

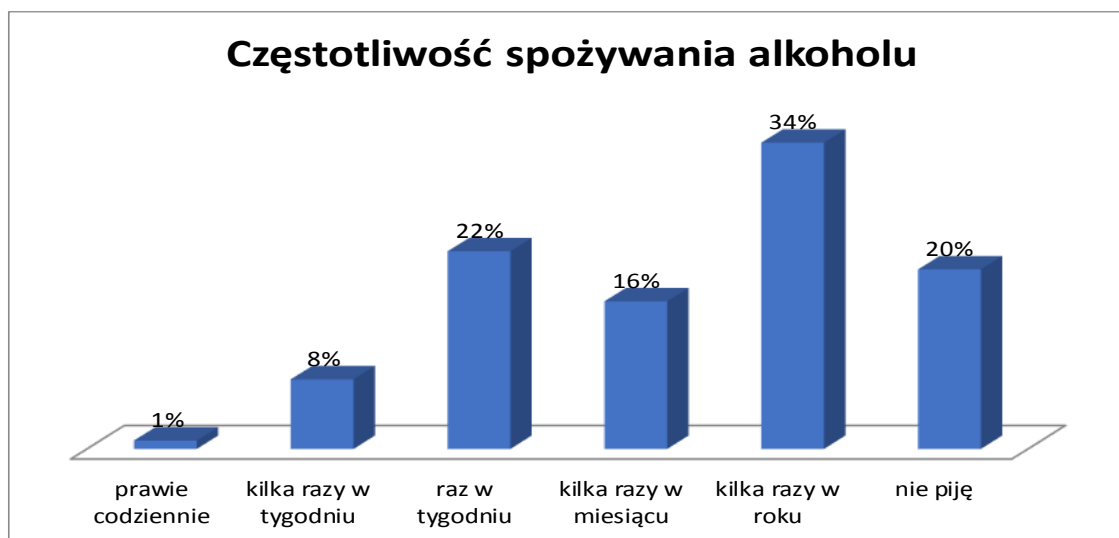
problematykę alkoholu i jego spożywania, zażywanie substancji psychoaktywnych, zagadnienia świadomości uczniów o działaniu alkoholu i substancji psychoaktywnych, dostępność dopalaczy, narkotyków i alkoholu.

Badania miały charakter ulicznej ankiety i obejmowały mieszkańców gminy Czerwonak, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. W badaniu wzięły udział 653 osoby, w tym 373 mężczyzn oraz 280 kobiet. Średnia wieku respondentów wyniosła 38,6 lat. Respondenci byli zróżnicowani pod względem miejsca zamieszkania.

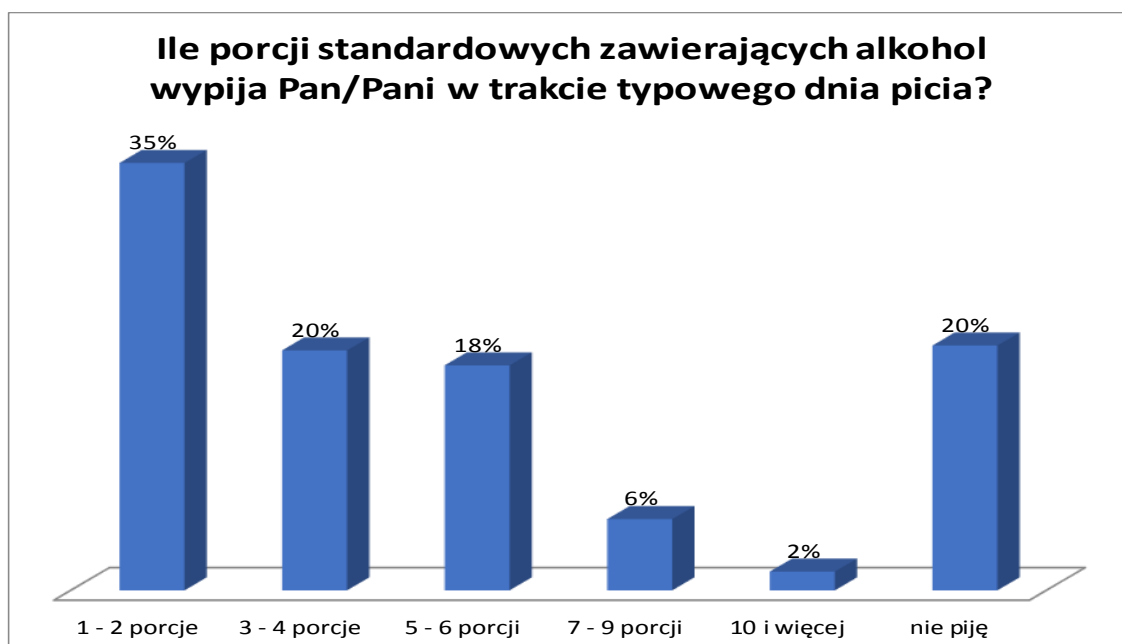
Mieszkańcom zadano pytanie o częstotliwość spożywania alkoholu. Jedna piąta respondentów to osoby deklarujące abstynencję. Największa liczba badanych przyznała, że pije alkohol kilka razy w roku (34%) lub raz w tygodniu (22%). Ok. 1% przyznaje się do codziennego sięgania po napoje alkoholowe.

Można podsumować ten wynik stwierdzeniem, że **31% dorosłych mieszkańców gminy Czerwonak pije alkohol regularnie**.

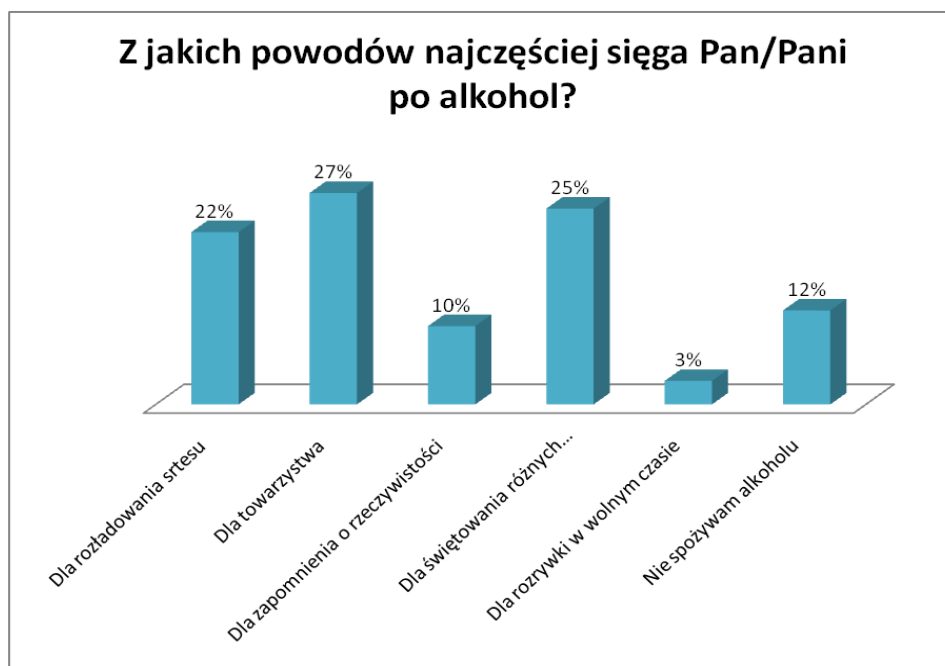
Wyniki te są porównywalne do tych z 2012 roku, kiedy ok. 1% zadeklarowało niemal codzienne spożycie alkoholu, 4% piło częściej niż raz w tygodniu, 28% - kilka razy w miesiącu, 13% - jeden raz w miesiącu, 36% - okazjonalnie, a 17% zadeklarowało abstynencję.

Najwięcej badanych (35%) zadeklarowało, że spożywa jednorazowo 1-2 porcje alkoholu (0,5-1 piwa, 1-2 kieliszki wina lub 1-2 małe kieliszki wódki). 20% osób zadeklarowało ilości rzędu 3-4 porcji. 2% osób zadeklarowało spożywanie ponad 10 porcji alkoholu (czyli więcej niż 5 piw, 2 butelki wina bądź więcej niż 300 ml wódki).

Wśród mieszkańców gminy Czerwonak do najczęściej wymienianych powodów sięgania po alkohol należą: świętowanie różnych uroczystości (25%), dotrzymanie komuś towarzystwa (27%) oraz rozładowanie stresu (22%). Niepokojącym jest, że aż 10% mieszkańców deklaruje, że pije alkohol, aby zapomnieć o rzeczywistości.

Spożywanie alkoholu może wiązać się z wykazywaniem zachowań społecznie nieakceptowanych. Mieszkańcy gminy Czerwonak zostali zapytani o to, czy w przeciągu ostatniego roku byli świadkami takich sytuacji. Aż 90% ankietowanych obserwowało bójkę, która wywiązała się po spożyciu alkoholu, 6% spotkało się z awanturą, a 3% z aktami wandalizmu.

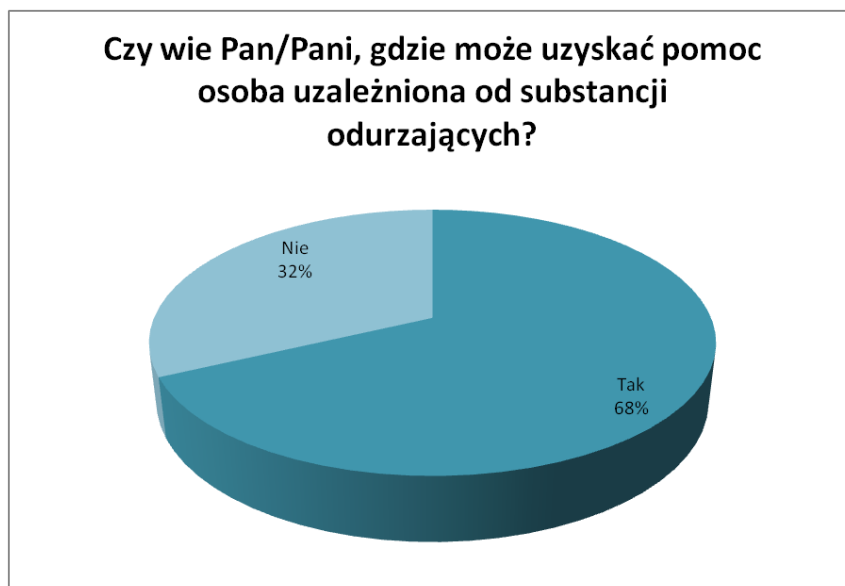
Dla porównania, w 2012 r. 44% respondentów doświadczyło głośnego i nagannego zachowania młodzieży, kolejno 44% osób awantury, 15% osób wandalizmu, 10% osób bójki i 5% osób bezpośredniej krzywdy w postaci kradzieży, pobicia czy wulgaryzmów.

W subiektywnej ocenie większości mieszkańców gminy Czerwonak w okolicy znajduje się odpowiednia ilość punktów, w których można kupić alkohol (90%). 4% respondentów deklaruje, że na terenie gminy znajduje się zbyt wiele takich miejsc, a 6% twierdzi, że jest ich zbyt mało.

Większość przebadanych mieszkańców (64%) uważa, że należy ograniczać dostęp do napojów alkoholowych bądź kontrolować jego sprzedaż. Dodatkowo 50% respondentów oceniło osoby pijące alkohol jako zagrażające bezpieczeństwu w środowisku lokalnym.

W kwestiach takich jak: traktowanie alkoholu jako rozwiązanie trudnych sytuacji, prowadzenie pojazdów po spożyciu alkoholu oraz picie w czasie ciąży czy podczas wykonywania pracy, mieszkańcy gminy Czerwonak nie są jednomyślni. Znaczna część zgadza się ze stwierdzeniami takimi jak „picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych”, „prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne” oraz „kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu”. Wyniki te świadczą o potrzebie szkolenia i uświadamiania mieszkańców, co do szkodliwego wpływu alkoholu na zdrowie i funkcjonowanie człowieka.

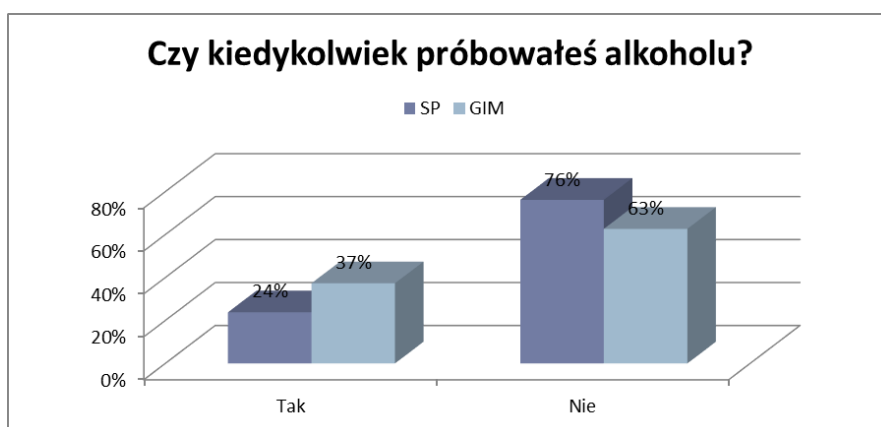

Niepokojącym faktem jest to, że 32% mieszkańców gminy Czerwonak nie wie, gdzie osoby uzależnione od substancji odurzających mogą zwrócić się o pomoc. Świadczy to o potrzebie edukacji społecznej z tego zakresu.

Badania w placówkach oświatowych przeprowadzono przy użyciu internetowego narzędzia CORIGO, pozytywnie zaopiniowanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji. W badaniach wzięło udział 506 uczniów, w tym 147 uczniów z klas VI szkół podstawowych i 359 uczniów szkół gimnazjalnych.

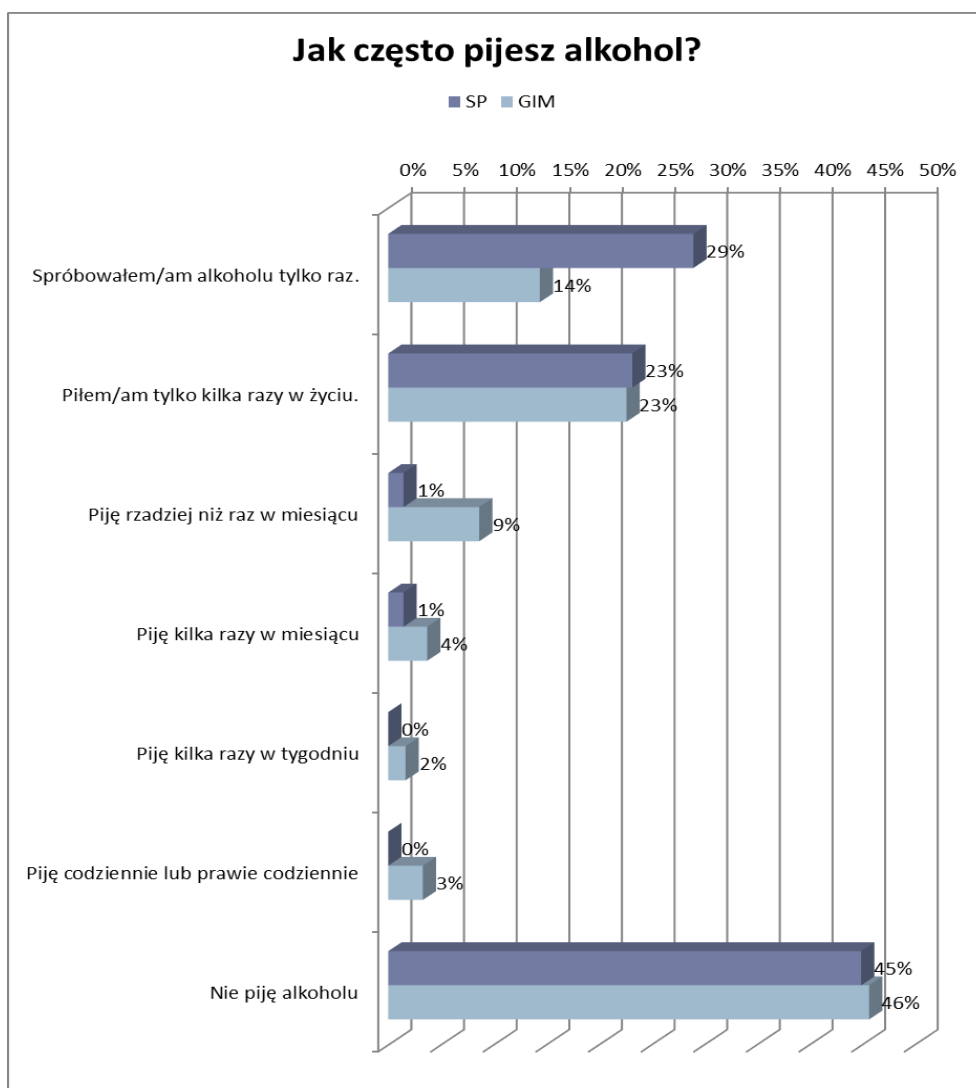
Badania wśród dzieci i młodzieży miały na celu między innymi analizę stopnia używania przez nich substancji psychoaktywnych, w tym picia alkoholu, palenia papierosów oraz używania narkotyków i dopalaczy.

Badania pokazały, że inicjację alkoholową ma za sobą już 24% uczniów klas VI szkół podstawowych oraz 37% gimnazjalistów. Średni wiek pierwszego spożycia alkoholu dla tych grup wiekowych to odpowiednio 11 i 13 lat.

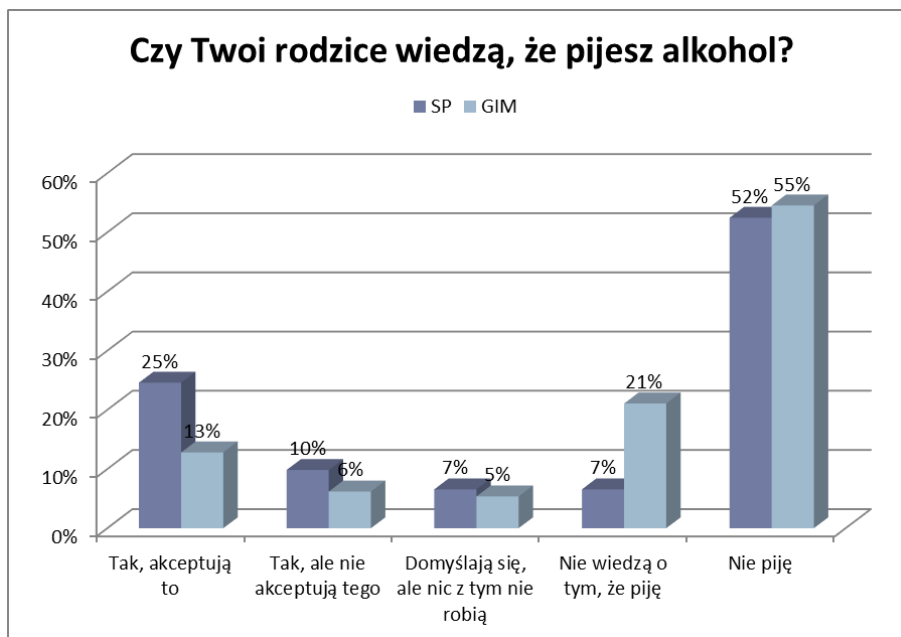
Dla porównania, w 2012 r. inicjację alkoholową miało za sobą 9% uczniów klas VI oraz 51% uczniów gimnazjów. Wtedy średni wiek pierwszego kontaktu z alkoholem wynosił 10 lat dla uczniów szkół podstawowych i 12 lat dla gimnazjalistów.

Najczęściej deklarowaną okolicznością inicjacji alkoholowej dzieci i młodzieży w gminie Czerwonak, oprócz przyzwolenia rodziny, są spotkania ze znajomymi. Jest to wynik potwierdzający prawidłowości związane z psychospołecznym rozwojem człowieka w wieku dorastania.

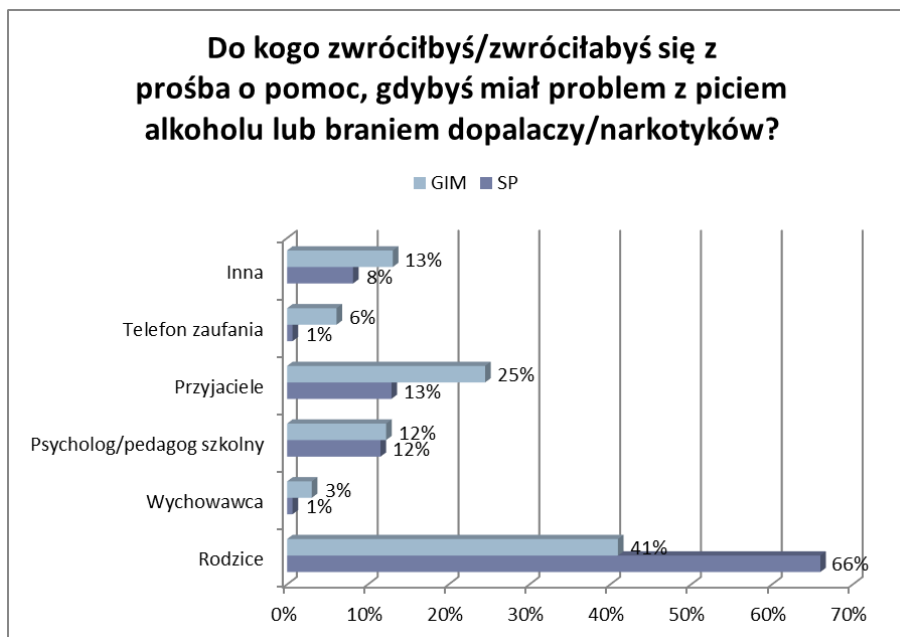

Kolejnym ważnym pytaniem, na które odpowiadali uczniowie, było zapytanie o subiektywną ocenę dostępności alkoholu dla osób poniżej 18 roku życia. Wyniki pokazały, że ponad jedna piąta uczniów nie wie, czy zdobycie alkoholu jest łatwe czy trudne. Może to sugerować, że uczniowie nigdy nie podejmowali próby nabycia alkoholu. 9-38% badanych uważa, że zdobycie alkoholu jest trudne lub bardzo trudne, a sprzedawcy zwykle pytają o dowód. Warto zaznaczyć, że dla 1-9 % badanych zakup alkoholu jest bardzo łatwy, a dla 5-26% raczej łatwy.

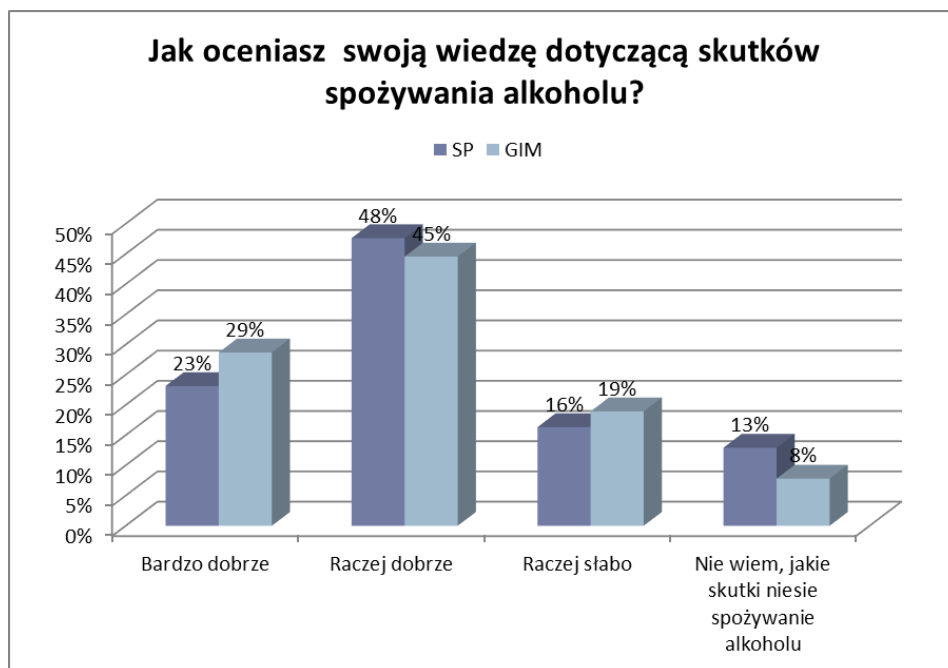
Zapytano także uczniów o to, czy ich rodzice wiedzą, że piją alkohol oraz o ich postawę wobec tego. Wyniki badania są niepokojące, aż 5-25% rodziców wie lub domyśla się, że ich dziecko spożywa alkohol. Wskazuje to na potrzebę edukowania rodziców w kwestiach wpływu alkoholu na zdrowie oraz sposobów radzenia sobie z niepożądanymi zachowaniami ich dzieci.

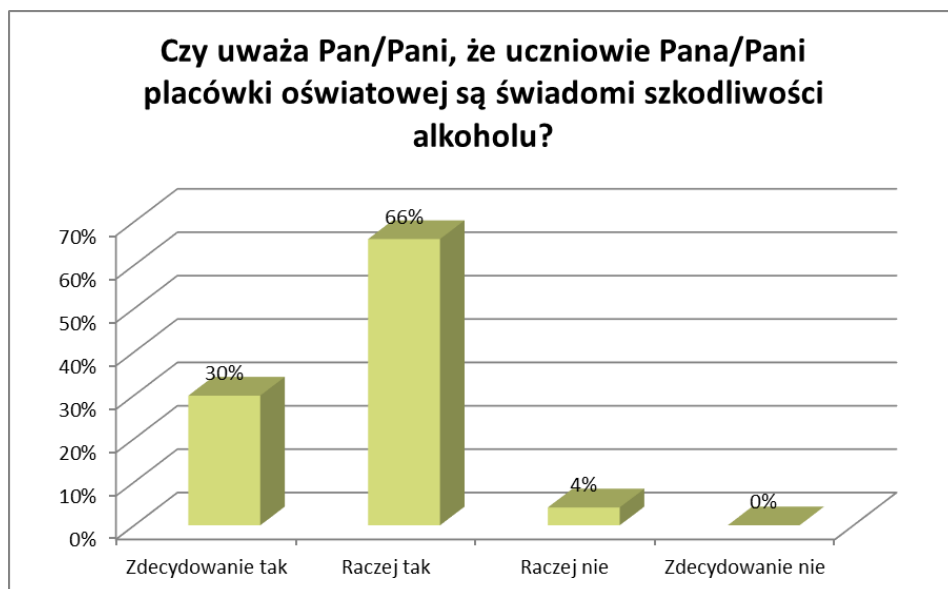
Na zadane pytanie do kogo zwróciłbyś/zwróciłabyś się z prośbą o pomoc, gdybyś miał(a) problem m.in. z piciem alkoholu większość uczniów, w tej kryzysowej sytuacji, zwróciłaby się o pomoc do rodziców. Na drugim miejscu rozmawialiby z przyjaciółmi lub pedagogiem szkolnym.

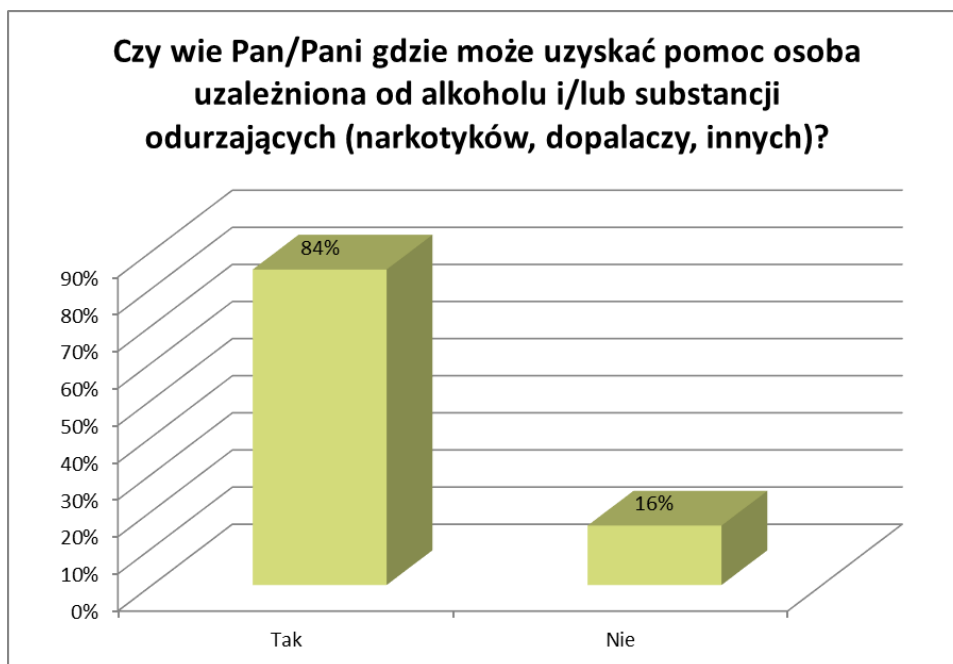
Uczniowie zostali ponadto zapytani o to, jak oceniają swoją wiedzę dotyczącą skutków spożywania napojów alkoholowych. Większość uczniów 23-48% oceniła ją bardzo dobrze lub raczej dobrze. Blisko jedna piąta badanych uczniów (8-19%) nie posiada takiej wiedzy, lub określiła ją w kategorii „raczej słabo”. Fakt ten może świadczyć o potrzebie edukacji z tego zakresu wśród uczniów szkół w gminie Czerwonak.

Na zadane pytanie, czy uważa Pan/Pani, że uczniowie Pana/Pani placówki oświatowej są świadomi szkodliwości alkoholu zdecydowana większość badanych (30-66%) wskazała na odpowiedź zdecydowanie tak lub raczej tak.

Nauczyciele zostali ponadto zapytani o to, czy znają miejsca, w których osoby uzależnione od alkoholu lub narkotyków/dopalaczy mogą uzyskać pomoc. Zdecydowana większość badanych (84%) odpowiedziała twierdząco na to pytanie. Pozostała część respondentów nie dysponuje wiedzą, do jakich placówek osoby uzależnione od alkoholu lub narkotyków/dopalaczy mogą się zgłosić o pomoc. Fakt ten może świadczyć o potrzebie edukacji z tego zakresu.

Biorąc pod uwagę wciąż zmieniający się stan wiedzy dotyczącej profilaktyki i interwencji wobec osób nadużywających alkoholu, współuzależnionych oraz rodzin, w których występuje przemoc, przeprowadzone badania wskazały na konieczność rozpoznawania potrzeb szkoleniowych członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przedstawicieli służb społecznych pracujących w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ze względu na pomocowy charakter zadań, które realizują te zespoły specjalistów, są one szczególnie narażone na zjawisko wypalenia zawodowego. Efektywnym sposobem radzenia sobie ze stresem zawodowym są regularne superwizje lub szkolenia, ukierunkowane nie tylko na nabywanie nowej wiedzy, ale także na usprawnienie współpracy i wypracowywanie wewnętrznych procedur zapobiegających nadmiernemu obciążeniu emocjonalnemu.

III. Cele programu

1. Cel główny: **Dążenie do ograniczenia skali zjawiska problemów alkoholowych występujących na terenie gminy Czerwonak.**

2. Cele szczegółowe:

Cel nr 1. Dążenie do ograniczenia negatywnych skutków spożywania alkoholu na funkcjonowanie rodzin.

Cel nr 2. Przeciwdziałanie pojawianiu się problemów alkoholowych na poziomie lokalnym.

Cel nr 3. Wzmacnianie zasobów w środowisku lokalnym na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1:

DAŻENIE DO OGRANICZENIA NEGATYWNYCH SKUTKÓW SPOŻYWANIA ALKOHOLU NA FUNKCJONOWANIE RODZIN

Zadanie 1

Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz wsparcie rodziców i wychowawców w kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych w rodzinach.

Działania

Realizacja zadania odbywać się będzie poprzez:

- a) Prowadzenie, w miejscach opieki pozalekcyjnych zajęć dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, a także ich rodziców, opiekunów, obejmujących szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień i zachowań problemowych w formie:
  - zajęć opiekuńczo-wychowawczych, aktywizujących, zmniejszających ryzyko kontaktu z alkoholem, ukierunkowanych na organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, rozwijanie zainteresowań, wyrównywanie szans edukacyjnych – pomoc w nauce;
  - zajęć profilaktyczno-socjoterapeutycznych prowadzonych dla dzieci przejawiających symptomy niedostosowania społecznego, zaburzenia zachowania z powodu dysfunkcyjności rodzin dotkniętych problemem alkoholowym;
  - zajęć specjalistycznych mających na celu zwiększenie umiejętności wychowawczych, kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych w rodzinach.

Zakres finansowania powyższego zadania dotyczyć będzie kosztów wynagrodzenia osób prowadzących zajęcia, wynajmu pomieszczeń na zajęcia, kosztów organizacji zajęć, dożywiania dzieci uczestniczących w profilaktycznych zajęciach pozalekcyjnych oraz organizacji imprez okolicznościowych wynikających z planu pracy.

- b) Dofinansowanie wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, połączonego z programem profilaktycznym i opiekuńczo-wychowawczym.

Zakres finansowania powyższego zadania dotyczyć będzie kosztów przejazdu oraz pobytu dzieci na koloniach i obozach.

Zadanie 2

Zapewnienie rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym dostępu do specjalistycznego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Działania

Punkt Konsultacyjny, świadczący usługi dla osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanii i przemocą w rodzinie, a także grupy wsparcia dla osób z problemem alkoholowym oraz dla członków rodzin takich osób. Ponadto w siedzibie GOPS w Czerwonaku w ramach poradnictwa można skorzystać ze wsparcia psychologa.

Pomoc skierowana jest do wszystkich mieszkańców gminy Czerwonak, a w szczególności osób będących w kryzysie, uzależnionych od alkoholu i innych środków odurzających, członków rodzin osób uzależnionych, doświadczających przemocy, stosujących przemoc.

Zakres finansowania powyższego zadania dotyczyć będzie wynagrodzenia specjalistów oraz promowania działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

CEL SZCZEGÓŁOWY 2:

PRZECIWDZIAŁANIE POJAWIANIU SIĘ PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZEMOCY W RODZINIE NA POZIOMIE LOKALNYM

Zadanie 1

Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym; wzmacnianie i wdrażanie rekomendowanych programów profilaktycznych i promocji zdrowia.

Działania

W ramach podnoszenia kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych planowane jest realizowanie zajęć, programów, w szczególności rekomendowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii; wsparcie dotychczas realizowanych programów profilaktycznych; organizacja spotkań, szkoleń, warsztatów.

Zakres finansowania powyższego zadania dotyczyć będzie kosztów realizacji zajęć, programów, organizacji spotkań, szkoleń, warsztatów.

Zadanie 2

Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych połączonych z oddziaływaniami profilaktycznymi.

Działania

Realizacja działań edukacyjno-profilaktycznych, w tym sportowo-rekreacyjnych, skierowanych do dzieci i młodzieży ze środowisk szczególnie zagrożonych zachowaniami problemowymi.

Zakres finansowania powyższego zadania dotyczyć będzie kosztów organizacji zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Czerwonak, połączonych z programem profilaktycznym.

Zadanie 3

Inicjowanie, organizowanie oraz współuczestnictwo w przedsięwzięciach edukacyjno - informacyjnych, akcjach, projektach, kampaniach w zakresie problematyki używania substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież, dorosłych; upowszechnienie informacji dot. zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.

Działania

Zadanie ma na celu zwiększenie świadomości społecznej, poszerzenie wiedzy społeczności lokalnej na temat zagrożeń związanych z problematyką uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie; dostarczenie informacji o dostępnej ofercie pomocowej.

Sposób realizacji zadania:

- rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych w środowisku lokalnym;
- włączenie się w ogólnopolskie i lokalne projekty, kampanie profilaktyczno-edukacyjne.

Zakres finansowania powyższego zadania dotyczyć będzie kosztów zakupu materiałów edukacyjnych (m.in. książek, broszur, plakatów, ulotek, gadżetów profilaktycznych), innych materiałów specjalistycznych związanych z realizacją zadania; kosztów organizacji akcji, projektów, kampanii.

CEL SZCZEGÓŁOWY 3:

**WZMACNIANIE ZASOBÓW W ŚRODOWISKU LOKALNYM NA RZECZ
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH**

Zadanie 1

Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania

Zadanie ma na celu finansowanie udziału lub organizowanie spotkań, szkoleń, warsztatów z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla przedstawicieli służb społecznych, sprzedawców napojów alkoholowych, osób zaangażowanych w przedmiotowe działania na terenie gminy Czerwonak.

Zakres finansowania powyższego zadania dotyczyć będzie kosztów organizacji spotkań, szkoleń, warsztatów podróży służbowych (delegacje).

Zadanie 2

Wspieranie realizacji zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Działania

Zarządzeniem Nr 24/2018 z dnia 23 stycznia 2018 r. Wójt Gminy Czerwonak powołał Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwonaku.

W skład Komisji wchodzi osoby posiadające przeszkolenie w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. W ramach Komisji działają trzy stałe zespoły problemowe:

- Zespół ds. motywowania,
- Zespół ds. profilaktyki,
- Zespół ds. kontroli punktów sprzedaży.

Zadania Komisji są ujęte w Regulaminie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwonaku.

Zakres finansowania powyższego zadania dotyczyć będzie: wynagrodzenia członków GKRPA, kosztów realizacji zadań GKRPA (np. materiały kancelaryjne), wynagrodzeń biegłych sądowych.

Ustala się, iż za udział w posiedzeniach Komisji, przysługuje ryczałtowe miesięczne wynagrodzenie w wysokości:

- a) Przewodniczący – 550 zł (brutto),
- b) Sekretarz – 450 zł (brutto),
- c) pozostali Członkowie – 400 zł (brutto).

Zadanie 3

Wspomaganie działalności instytucji, organizacji, środowisk abstynenckich, służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Działania

Zadanie polega na wspieraniu działalności instytucji, stowarzyszeń działających w obszarze problematyki uzależnień oraz środowisk abstynenckich zrzeszających osoby uzależnione od alkoholu i ich rodziny.

Zakres finansowania powyższego zadania dotyczyć będzie działań o charakterze integracyjnym, podtrzymujących proces terapii osób z problemem alkoholowym i współuzależnionych oraz prowadzenia działań z zakresu promowania trzeźwego stylu życia.

IV. Zasady i źródła finansowania

Głównym źródłem finansowania zadań Programu są środki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zadania w ramach Programu mogą być współfinansowane ze środków zewnętrznych pozyskiwanych w konkursach na zadania z zakresu profilaktyki uzależnień.

Środki zaplanowane na realizację Programu ujęte są w planie budżetowym Gminy Czerwonak w Dziale 851 Ochrona Zdrowia, rozdział 85154 – Przeciwdziałanie Alkoholizmowi.

**Plan finansowy budżetu na realizację zadań
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Czerwonak na 2019 rok**

Dział 851, rozdział 85154

851			OCHRONA ZDROWIA	
	85154		Przeciwdziałanie alkoholizmowi	492 163,81
		3020	Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	200,00
		4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	104 323,00
		4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	7 451,00
		4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	29 482,00
		4120	Składki na Fundusz Pracy	4 166,00
		4170	Wynagrodzenia bezosobowe	100 000,00
		4210	Zakup materiałów i wyposażenia	45 669,81
		4220	Zakup środków żywności	35 000,00
		4270	Zakup usług remontowych	1 000,00
		4300	Zakup usług pozostałych	122 000,00
		4360	Opłata z tyt. zakupu usług telekomunikacyjnych tel. komórkowej	2 200,00
		4400	Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	25 000,00
		4410	Podróże krajowe służbowe	3 000,00
		4440	Fundusz świadczeń socjalnych	2 372,00
		4610	Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	300,00
		4700	Szkolenie pracowników	10 000,00

§ 3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń – **200,00 zł**

§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników – **104 323,00 zł**

§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne – **7 451,00 zł**

§ 4110 Opłata składek na ubezpieczenie społeczne – **29 482,00 zł**

- od planowanych wynagrodzeń, z tytułu umów z osobami prowadzącymi zajęcia w miejscach opieki i umów zlecenia

§ 4120 Opłata składek na Fundusz Pracy – **4 166,00 zł**

- od planowanych wynagrodzeń, z tytułu umów z osobami prowadzącymi zajęcia w miejscach opieki i umów zlecenia

§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe – **100 000,00 zł**

- wynagrodzenia dla członków GKRPA za wykonywanie zadań Programu, wynagrodzenia psychologów, konsultantów, osób prowadzących zajęcia w miejscach opieki

§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 45 669,81 zł

- zakup materiałów do zajęć warsztatowych, zakup środków czystości, uzupełnianie wyposażenia w miejscach opieki; zakup plakatów, ulotek, zakup materiałów kancelaryjnych do prowadzenia działalności GKRPA

§ 4220 Zakup środków żywności – 35 000,00 zł

- wydatki na dożywianie dzieci w miejscach opieki

§ 4270 Zakup usług remontowych – 1 000,00 zł

§ 4300 Zakup usług pozostałych – 122 000,00 zł

- wynagrodzenie psychologów, socjoterapeutów, wynagrodzenie biegłych sądowych, wyjazdy dzieci na obozy terapeutyczne, udział w kampaniach profilaktycznych

§ 4360 Oplata z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych tel. komórkowej – 2 200,00 zł

§ 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe – 25 000,00 zł

§ 4410 Podróże krajowe służbowe – 3 000,00 zł

§ 4440 Fundusz świadczeń socjalnych – 2 372,00 zł

§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego – 300,00 zł

§ 4700 Szkolenie pracowników – 10 000,00 zł

V. Zakończenie

Harmonogram realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czerwonak na 2019 rok stanowi załącznik nr 2 do uchwały Rady Gminy Czerwonak.

Realizacja zadań odbywa się przy współpracy i zaangażowaniu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwonaku we współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Czerwonaku, poradniami terapii uzależnienia i współuzależnienia od alkoholu, ośrodkami zdrowia, powiatowym centrum pomocy rodzinie, policją, sądem rejonowym, szkołami oraz organizacjami pozarządowymi.

Koordynatorem realizacji Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwonaku.

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr .....

Rady Gminy Czerwonak

z dnia 17 stycznia 2019 r.

**Harmonogram realizacji zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Czerwonak na 2019 rok**

CEL NR 1: DĄŻENIE DO OGRANICZENIA NEGATYWNYCH SKUTKÓW SPOŻYWANIA ALKOHOLU NA FUNKCJONOWANIE RODZIN						
Lp.	Zadania do realizacji	Realizatorzy i Partnerzy	Odbiorcy	Termin realizacji	Wskaźniki realizacji	Koszty
1.	Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz wsparcie rodziców i wychowawców w kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych w rodzinach. <i>NPZ 3.2.2. pkt 2; NPZ 3.2.1. pkt 3</i>					309 263,81 zł w tym:
	a) Prowadzenie w miejscach opieki pozalekcyjnych zajęć dla dzieci, a także ich rodziców, w tym koszty: - wynagrodzenia opiekunów (4 x ½ etatu), - organizacji zajęć profilaktycznych, - pomocy specjalistycznej (m.in. pedagogicznej) - wyżywienia, - zakupu materiałów do prowadzenia zajęć, środków czystości, - organizacji zajęć dla rodziców, - wynajmu pomieszczeń.	Dyrektor GOPS	Dzieci oraz rodziny z terenu gminy Czerwonak	I – XII 2019	- liczba dzieci, rodziców, opiekunów korzystających ze wsparcia - liczba rodzin	269 263,81 zł 135 900,00 zł 22 000,00 zł 20 000,00 zł 35 000,00 zł 23 363,81 zł 8 000,00 zł 25 000,00 zł
	b) Dofinansowanie wypoczynku poza miejscem zamieszkania dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.	Dyrektor GOPS	Dzieci z terenu gminy Czerwonak	I – XII 2019	- liczba dzieci uczestniczących w obozach, koloniach	40 000,00 zł

2.	<p>Zapewnienie rodzinom zagrożonym wykluczeniem społecznym dostępu do specjalistycznego poradnictwa w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie, w tym koszty:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zatrudnienia specjalistów, - promowanie działań. <p>NPZ 3.3. pkt. 5, 6</p>	Dyrektor GOPS Przewodniczący GKRPA	Mieszkańcy gminy Czerwonak	I – XII 2019	<ul style="list-style-type: none"> - liczba udzielonych porad, - liczba osób korzystających 	<p>35 000,00 zł</p> <p>32 000,00 zł 3 000,00 zł</p>
CEL NR 2: PRZECIWDZIAŁANIE POJAWIANIU SIĘ PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZEMOCY W RODZINIE NA POZIOMIE LOKALNYM						
1.	<p>Podnoszenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą w zakresie skutecznych oddziaływań profilaktycznych oraz udzielających pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym; wzmacnianie i wdrażanie rekomendowanych programów profilaktycznych i promocji zdrowia.</p> <p>NPZ 3.1.2. pkt. 4; NPZ 3.2.1. pkt. 1</p>	Dyrektor GOPS Przewodniczący GKRPA Dyrektorzy Szkół	Dzieci i młodzież z terenu gminy Czerwonak, rodzice, opiekunowie, kadra pedagogiczna	I – VI 2019 IX – XII 2019	<ul style="list-style-type: none"> - liczba spotkań, szkoleń, warsztatów - liczba uczestników - liczba programów profilaktycznych - liczba godz. zajęć profilaktycznych 	25 000,00 zł
2.	<p>Prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo-rekreacyjnych połączonych z oddziaływaniami profilaktycznymi.</p>	Dyrektor GOPS Przewodniczący GKRPA Dyrektorzy Szkół Dyrektor AKWEN	Dzieci z terenu gminy Czerwonak	III – X 2019	<ul style="list-style-type: none"> - liczba godz. zajęć sportowych i profilaktycznych - liczba uczestników 	15 000,00 zł
3.	<p>Inicjowanie, organizowanie oraz współuczestnictwo w przedsięwzięciach edukacyjno-informacyjnych, akcjach, projektach, kampaniach w zakresie problematyki używania substancji psychoaktywnych przez dzieci, młodzież, dorosłych; upowszechnienie informacji dot. zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym.</p>	Dyrektor GOPS Przewodniczący GKRPA	Mieszkańcy gminy Czerwonak	I – XII 2019	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zakupionych materiałów edukacyjnych - liczba zgłoszeń udziału w akcjach, projektach, kampaniach - liczba i rodzaj podjętych inicjatyw 	17 000,00 zł

	NPZ 3.1.1. pkt. 1,2,3					
CEL NR 3: WZMACNIANIE ZASOBÓW W ŚRODOWISKU LOKALNYM NA RZECZ ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH						
1.	Podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. NPZ 3.1.2. pkt. 2	Dyrektor GOPS Przewodniczący GKRPA	Osoby i instytucje zaangażowane w rozwiązywanie problemów alkoholowych	I – XII 2019	- liczba spotkań, szkoleń, warsztatów - liczba uczestników	22 000,00 zł
2.	Wspieranie realizacji zadań Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym koszty: - wynagrodzenia członków GKRPA, - wynagrodzenia biegłych sądowych, - realizacji zadań GKRPA (np. materiały kancelaryjne, znaczki skarbowe, sprzęt biurowy).	Przewodniczący GKRPA Dyrektor GOPS	Zespoły GKRPA	I – XII 2019	- liczba spotkań GKRPA, - liczba prowadzonych spraw - liczba osób skierowanych na badanie do biegłych sądowych - liczba wniosków skierowanych do sądu - liczba wydanych postanowień	66 900,00 zł 55 200,00 zł 3 700,00 zł 8 000,00 zł
3.	Wspomaganie działalności instytucji, organizacji, środowisk abstynenckich, służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych. NPZ 3.3. pkt. 4	Dyrektor GOPS Przewodniczący GKRPA	Mieszkańcy gminy Czerwonak	I – XII 2019	- liczba i rodzaj podjętych inicjatyw	2 000,00 zł

Planowane wydatki w 2019 roku: 492 163,81 zł

Uzasadnienie
projektu uchwały Rady Gminy Czerwonak
w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych w Gminie Czerwonak na 2019 rok

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r., poz. 2137 i poz. 2244) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, a zadania te obejmują w szczególności następujące zagadnienia:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,

2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,

3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Realizacja powyższych zadań, w myśl art. 4¹ ust. 2 wymienionej ustawy, prowadzona jest w postaci Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czerwonak, uchwalonego corocznie przez Radę Gminy Czerwonak.

Koordynatorem realizacji Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwonaku.

Realizatorami Programu są: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwonaku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czerwonaku, placówki oświatowe z terenu gminy.

Program posiada pozytywną opinię Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czerwonaku.

W tym stanie rzeczy podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czerwonak na 2019 rok, jest w pełni uzasadnione.